

**PROTOKÓŁ ZE ZDALNEGO POSIEDZENIA
RADY DYDAKTYCZNEJ
DLA KIERUNKÓW STUDIÓW BIOETYKA, FILOZOFIA,
INTERNATIONAL STUDIES IN PHILOSOPHY
W DNIU 13 CZERWCA 2023 r.**

1. Sprawdzenie listy obecności na posiedzeniu

Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

2. Przyjęcie porządku obrad

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do porządku obrad.

Uwag nie zgłoszono.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie przyjęcia porządku obrad.

Wynik głosowania:

- ZA: 17
- PRZECIW: 0
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że porządek obrad został przyjęty.

3. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Rady Dydaktycznej w dniu 14 marca 2023 r.

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do protokołu.

Uwag nie zgłoszono.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie zatwierdzenia protokołu z posiedzenia Rady Dydaktycznej w dniu 14 marca 2023 r.

Wynik głosowania:

- ZA: 18
- PRZECIW: 0
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 1

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że protokół został przyjęty.

4. Zatwierdzenie tematów prac dyplomowych

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o uwagi do przesłanego wykazu tematów prac dyplomowych (zgłoszono do zatwierdzenia 75 tematów).

Doktor Katarzyna Kuś zgłosiła poprawki do dwóch pozycji z wykazu:

- Łukasz Ostrowski, literówka w temacie: „Dialektyka i masowa polityka w **mysli** marksistowskiej”;
- Ida Miczke: literówka w nazwisku promotora.

Profesor Michał Kozłowski (promotor pracy Łukasza Ostrowskiego) i doktor Joanna Różyńska (promotor pracy Idy Miczke) podziękowali doktor Katarzynię Kuś za zgłoszone uwagi. Profesor Bogdan Dziobkowski podziękował za czujność i uważne przejście całej listy zgłoszonych tematów. Błędy zostaną poprawione.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie zatwierdzenia tematów prac dyplomowych.

Wynik głosowania:

- ZA: 20
- PRZECIW: 0
- WSTRZYMUJĘ SIĘ OD GŁOSU: 0

Profesor Bogdan Dziobkowski poinformował, że zgłoszone tematy prac dyplomowych zostały zatwierdzone.

Wykaz zatwierdzonych tematów prac dyplomowych stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

5. Dyskusja nad formułą przedmiotu „Projekt badawczy”

Profesor Bogdan Dziobkowski przedstawił problem:

- projekt badawczy (kiedyś pod nazwą praca roczna) jest istotnym elementem programu studiów: zarówno na studiach stacjonarnych z filozofii, na studiach niestacjonarnych, jak i na International Studies in Philosophy. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia studenci muszą złożyć pięć projektów, na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia – trzy, na studiach stacjonarnych drugiego stopnia – dwa, na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia – jeden, a na International Studies in Philosophy – cztery;

- projekty badawcze są takimi samymi przedmiotami, jak wszystkie inne przedmioty w programie studiów; oceny z projektów wchodzi do średniej ze studiów;

- aktualne rozłożenie liczby prac pisanych u poszczególnych wykładowców nie rozkłada się równomiernie; niektórzy wykładowcy od lat nie prowadzą żadnych projektów, a pod opieką innych osób każdego roku powstaje wiele prac; „rekordzista” w roku akademickim 2021/2022 sprawował opiekę nad 32 pracami;

- prace roczne z reguły powstają we wrześniu (oceny są wpisywane w terminie sesji letniej poprawkowej, a czasem nawet po tym terminie);

- rozkład ocen: około 75% prac jest ocenianych na ocenę bardzo dobrą (5); część jest oceniana celująco (5!); około 2% prac jest ocenianych na ocenę dostateczną (3). Wygląda więc na to, że poziom prac rocznych na Wydziale Filozofii jest bardzo wysoki;

- w dyskusji nad formą i sposobem oceniania projektów badawczych trzeba też uwzględnić szybki rozwój nowych technologii, w tym ChatGPT (zwłaszcza w jego nowszej wersji, 4.0.). Wymaga to przemyślenia dotychczasowej formy pracy ze studentem – czy forma, w której student przesyła wykładowcy pracę, a wykładowca tę pracę ocenia, bez dyskusji ze studentem o problemach poruszanych w pracy, jest skutecznym sposobem realizacji celów, które projekt badawczy ma realizować;

- założenia projektu badawczego, wpisane do wniosków o prowadzenie studiów (projekt badawczy „polega na przygotowaniu przez studenta pod kierunkiem wybranego wykładowcy tekstu filozoficznego o charakterze naukowym”), są dobre; pozwalają na indywidualną pracę studenta z nauczycielem akademickim, co jest zgodne z misją i strategią uniwersytetu badawczego. Taka formuła została dobrze oceniona zarówno przez komisję senacką, jak i przez Polską Komisję

Akredytacyjną. Idea projektu badawczego jest więc dobra; problem dotyczy realizacji założeń projektu.

Profesor Bogdan Dziobkowski wyjaśnił, że głównym celem dyskusji jest wspólne zastanowienie się, w jaki sposób skutecznie realizować cele stawiane przez projektami badawczymi.

Dodał następnie, że rozmawiał z dziekanem Wydziału Filozofii, profesorem Pawłem Łukowem, o stworzeniu przestrzeni e-learningowej (platformy, repozytorium), w której student wgrywałby pracę do systemu, a wykładowca sprawujący opiekę nad pracą recenzowałby dokument. Możliwość utworzenia takiej platformy jest obecnie analizowana.

Doktor Katarzyna Kuś zauważyła, że kluczowy jest sposób rozliczania godzin pensum za projekty badawcze.

Profesor Bogdan Dziobkowski odpowiedział, że zasady rozliczania pensum nie są w gestii Rady Dydaktycznej, tylko Rady Wydziału. Jego zdaniem kolejność działań powinna być taka: najpierw trzeba wypracować nową formułę projektów badawczych, a potem zająć się rozliczaniem godzin w pensum. Profesor Dziobkowski popiera pomysł, by dodatkowo wynagradzać pracowników za opiekę nad pracami rocznymi.

Doktor Przemysław Bursztyka zgodził się z doktor Katarzyną Kuś; jeśli chcemy podejść poważnie do tematu opieki nad pracami rocznymi, to będzie to się wiązało z ogromnym nakładem pracy ze strony pracowników. Ponadto już teraz ten nakład pracy jest duży, studenci wymagają wskazówek na wielu etapach. Doktor Bursztyka popiera pomysł tutoringu, przywołał przykład doktora Mikołaja Sławkowskiego-Rode, który jest tutorem na uniwersytecie w Wielkiej Brytanii i w ramach swoich obowiązków spotyka się ze studentami w sprawie przygotowania prac pisemnych.

Zwrócił też uwagę na inny problem: jak zmobilizować studentów do systematycznej pracy? Wyjątkowo rzadko zdarza się, że student zwraca się z zamiarem pisania pracy rocznej na początku roku, a potem regularnie pracuje przez cały rok. Większość studentów zaczyna przygotowywać prace pod koniec roku.

Profesor Bogdan Dziobkowski wskazał na możliwość przeprowadzenia wcześniejszej rejestracji na projekty badawcze. Obecnie studenci mogą rejestrować się na projekty nawet we wrześniu. Można by zakończyć rejestrację np. w lutym.

Doktor Przemysław Bursztyka zgodził się z tym pomysłem i zasugerował, że rejestracja na projekty badawcze mogłaby odbywać się nawet wcześniej. Powinna być też przeprowadzona wstępną konsultacją z przyszłym opiekunem projektu.

Profesor Bogdan Dziobkowski zaproponował wprowadzenie limitu projektów badawczych na pracownika (kilka projektów w roku). Taka liczba prac nie byłaby dużym obciążeniem, a jednocześnie umożliwiłaby równomierne rozłożenie obowiązków związanych z opieką nad pracami na wszystkich pracowników Wydziału Filozofii. Przypomniał też o zapisie w programie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia: u jednego wykładowcy można napisać nie więcej niż dwie prace roczne w trakcie całych studiów.

Profesor Tadeusz Ciecierski poparł głos doktor Katarzyny Kuś. Idea zreformowania projektów badawczych jest słuszna, ale ze względu na nowe obowiązki, którymi zostaną obarczeni pracownicy, powinni to się wiązać z odpowiednim wynagrodzeniem.

Doktor Filip Kawczyński poparł poprzednie głosy w dyskusji i zgodził się, że sprawa projektów badawczych – oraz wynagrodzeń – powinna być poruszona na forum Rady Wydziału. Jeśli okaże się, że nie ma możliwości opłacania pracowników za nowe zadania, to trzeba będzie pomyśleć o innej formule projektów badawczych.

Profesor Paweł Łuków stwierdził, że co do zasady nie widzi przeszkód w zmianie zasad rozliczania pensum, zarządzenie w tej sprawie wydaje dziekan (po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału), nie spodziewa się, żeby opinia Rady była negatywna. Zgodził się z profesorem Bogdanem Dziobkowskim, że najpierw trzeba ocenić nakład pracy związany z projektami badawczymi w nowej formule, a potem zająć się sprawą wynagrodzeń.

Przyznał, że w sytuacji, gdy pracownik sprawuje opiekę nad wieloma pracami, jakość tej opieki może nie być na wysokim poziomie. Dlatego wprowadzenie limitów prac pisanych u danej osoby jest dobrym pomysłem. Z drugiej strony może to jednak zawęzić studentom swobodę wyboru. Poparł pomysł zorganizowania rejestracji na projekty badawcze we wcześniejszym terminie (np. w grudniu) i konsultacji studenta z pracownikiem.

Profesor Paweł Łuków zwrócił też uwagę na inny problem: składanie tej samej pracy rocznej u więcej niż jednego wykładowcy. Nie mamy obecnie narzędzia, które uniemożliwiłoby taki proceder, ale warto się zastanowić, co można z tym zrobić. Rozwiązaniem byłaby, wspomniana wcześniej, platforma e-learningowa, na którą studenci wgryaliby swoje prace i na której odbywałby się m.in. proces dyskusji nad pracami.

Profesor Tomasz Bigaj odniósł się do kwestii kolejności działań: czy najpierw ustalić formułę projektów badawczych, a potem zająć się wynagrodzeniem pracowników, czy odwrotnie. Zdaniem profesora Bigaja najpierw trzeba znać możliwości finansowe Wydziału, a potem dyskutować nad formułą projektów.

Zapytał też, czy wspomniana przez dziekana Pawła Łukowa platforma byłaby obowiązkowa. Prace można omawiać ze studentami w innej formie, np. mailowo lub na dyżurach.

Profesor Paweł Łuków wyjaśnił, że platforma byłaby przeznaczona do gromadzenia prac i mikrorecenzji, a jej celem byłoby ograniczenie problemu kilkukrotnego wykorzystywania jednej pracy. Nie byłoby to narzędzie przeznaczone do ciągłej pracy.

Doktor Filip Kawczyński przyznał, że również dostrzega zasygnalizowane problemy związane z pracami rocznymi. Instytucja prac rocznych nie jest należycie wykorzystywana (zwracają na to uwagę także sami studenci). Poparł ograniczenie liczby prac pisanych u jednej osoby. Zgodził się, że sprawa wynagradzania pracowników za kierowane przez nich prace roczne jest złożona, bo wymaga dyskusji na forum dwóch rad.

Profesor Bogdan Dziobkowski stwierdził, że nie widzi prostej zależności między wynagradzaniem pracownika za kierowanie pracą (np. dyplomową) a jakością tej pracy. W innych jednostkach spotkał się zarówno ze świetnymi pracami dyplomowymi, których promotorzy nie byli dodatkowo wynagradzani za promotorstwo, jak i z pracami słabymi (choć promotorzy otrzymali wynagrodzenie za kierowanie pracą).

Zdaniem profesora Pawła Łukowa konieczne jest ustalenie, ile prac rocznych powstaje w danym roku akademickim. Potem trzeba zdecydować, jak miałyby wyglądać opieka nad pracami. Dopiero potem można zająć się kwestią wynagrodzeń.

Doktor Natalia Juchniewicz zaproponowała, by praca ze studentami przygotowującymi u danego wykładowcy prace roczne miała charakter zespołowy (regularne spotkania w grupie kilku osób), w formule zbliżonej do seminariów dyplomowych. To lepiej przygotowałoby studentów do późniejszej pracy badawczej, pozwoliłoby też łatwiej oszacować godzinowy wymiar pracy opiekunów projektów badawczych.

Profesor Bogdan Dziobkowski zgodził się z doktorem Filipem Kawczyńskim, że także studenci nie są zadowoleni z obecnej organizacji projektów badawczych. Technika przygotowywania prac pisemnych powinna być opanowana wcześniej niż na etapie pisania pracy dyplomowej na ostatnim roku studiów. Poprawienie jakości projektów badawczych wpłynie na poprawienie jakości prac dyplomowych; praca nad tymi drugimi przybierze bardziej merytoryczny charakter. Profesor

Dziobkowski zamierza nową formułę realizacji projektów badawczych omówić też z samorządem studentów.

Profesor Bogdan Dziobkowski przypomniał, że inicjatorami wprowadzenia prac rocznych do programu studiów byli, wiele lat temu, sami studenci. Pracownicy nie przyjęli tej propozycji z entuzjazmem (m.in. z powodów, które były wspomniane w dzisiejszej dyskusji).

Profesor Paweł Łuków powiedział, że prace roczne były obowiązkowe w programie studiów w latach 80. (gdy sam studiował). Panowały jednak wtedy inne realia: na roku studiowało ok. 20 osób, a prace roczne nie były dużym obciążeniem dla wykładowców.

6. Dyskusja nad wprowadzeniem systemu tutoringu na studiach II stopnia

Profesor Bogdan Dziobkowski przedstawił problem:

- studia drugiego stopnia powinny mieć charakter badawczy; kształcenie powinno być zindywidualizowane, a studenci powinni być wdrażani do pracy naukowej.

- obecny regulamin studiów dopuszcza dużą indywidualizację kształcenia; student może wystąpić o przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów i np. zastąpić pewne przedmioty wymagane w programie studiów innymi; aby otrzymać IOS, student musi znaleźć opiekuna naukowego (tutora);

- obserwuje się – zarówno na UW, jak i w skali ogólnopolskiej oraz europejskiej – że coraz mniej absolwentów studiów pierwszego stopnia kontynuuje studia; wdrożenie tutoringu i wsparcia instytucjonalnego mogłoby zachęcić studentów do podjęcia studiów drugiego stopnia; jest to szczególnie istotne w wypadku absolwentów innych wydziałów niż Wydział Filozofii, którzy początkowo mogą mieć trudności w odnalezieniu się na studiach filozoficznych; tutoring na studiach drugiego stopnia został niedawno wdrożony na Wydziale Historycznym UW. Rozwiązanie sprawdziło się;

- warto zastanowić się nad wdrożeniem tutoringu na studiach drugiego stopnia na Wydziale Filozofii. Wymagałoby to istotnej modyfikacji strony internetowej Wydziału – na stronie musiałyby się znaleźć charakterystyki pracowników, żeby studenci mogli znaleźć osobę, która będzie im odpowiadała.

Doktor Katarzyna Kuś zapytała, czy jest przewidziane wynagrodzenie za taki tutoring.

Przywołała też przykład Wydziału Psychologii: tam tutoring nie sprawdził się, okazało się, że studenci nie potrzebują takiej formy wsparcia. Być może warto połączyć pomysł tutoringu z nową, dyskutowaną wcześniej, formułą projektów badawczych. Doktor Katarzyna Kuś zwróciła też uwagę na instytucję tutoringu na studiach międzyobszarowych (MISH i MISMaP). Tutorzy na tych studiach mają pewne sformalizowane narzędzia, mogą np. pozwolić studentowi, by realizował inny przedmiot niż wskazany w minimum programowym.

Profesor Bogdan Dziobkowski przypomniał, że „wymiana” przedmiotów jest możliwa także w przypadku studentów zwykłych studiów. Każdy student może wystąpić o IOS i w ten sposób uzyskać zgodę na niestandardowy, zindywidualizowany program studiów. Osoba wnioskująca o IOS musi mieć jednak opiekuna naukowego. Jest to wymagane ze względów formalnych, ale także praktycznych: opiekun doradza studentowi, jakie zmiany warto wprowadzić, wspiera studenta, doradza mu.

Tutorzy na Wydziale Historycznym nie otrzymują wynagrodzenia za opiekę nad studentami.

Tutoring na Wydziale Filozofii raczej nie będzie zjawiskiem na dużą skalę. Wsparcia tutorskiego potrzebowałaby zapewne tylko pewna liczba studentów studiów drugiego stopnia. Być może będzie to jedynie kilkanaście osób.

Doktor Katarzyna Kuś napisała na czacie, że na Wydziale Psychologii przewiduje się wynagrodzenie za pełnienie funkcji tutora.

Profesor Tadeusz Ciecierski stwierdził, że skoro tutoring na MISH-u i MISMaP-ie jest opłacany (w postaci dodatkowych godzin do pensum), to taka sama zasada powinna obowiązywać na Wydziale Filozofii, z takimi samymi przelicznikami, jakie obowiązują na MISH-u i MISMaP-ie.

Profesor Piotr Schollenberger napisał na czacie, że na MISH-u przelicznik to 10 godzin dydaktycznych (do pensum) za opiekę tutorską nad jednym studentem.

Doktor Katarzyna Kuś napisała na czacie, że ma dobre doświadczenie ze współpracą z MISH (jeśli chodzi o system oceniania i pracy).

Profesor Bogdan Dziobkowski zauważył, że tutorzy na studiach międzyobszarowych mają dużo pracy biurokratycznej, związanej z wypełnianiem dokumentów. Wynagrodzenie, o którym jest mowa, dotyczy w dużej mierze tej pracy. Trzeba też pamiętać, że na MISH-u i MISMaP-ie tutoring jest obowiązkowy dla wszystkich studentów. Natomiast na Wydziale Filozofii objąłby tylko chętne osoby.

Doktor Filip Kawczyński wyraził zadowolenie z podjęcia dyskusji nad tutoringiem. Z jednej strony dostrzega zapotrzebowanie ze strony studentów na indywidualizację kształcenia i chęć współpracy studentów z wykładowcami. Z drugiej strony trudno się dziwić, że pracownicy nie chcą wykonywać dodatkowej pracy bezpłatnie, w ramach etosu. Etos pracowników naukowych uległ zmianie. Doktor Kawczyński widzi chęć do pracy, ale za uczciwe wynagrodzenie.

Być może rozwiązaniem byłaby reforma pensum pracowników i przeznaczenie części godzin z pensum na zajęcia tutorskie.

Profesor Bogdan Dziobkowski zgodził się z twierdzeniem doktora Kawczyńskiego, że obserwujemy zmianę etosu wykładowcy akademickiego.

Profesor Tadeusz Ciecierski napisał na czacie, że problem nie dotyczy etosu akademickiego, ale wynagradzania pracowników za ich pracę. Dotyczy to zarówno opieki nad projektami badawczymi, jak i tutoringu.

Doktor Filip Kawczyński sprostował, że nie chodziło mu o to, że etos nie zakłada wolontariatu.

Doktor Filip Kawczyński stwierdził, że coraz więcej studentów na studiach drugiego stopnia reprezentuje wysoki poziom naukowy; są coraz lepsi, bardziej „wyspecjalizowani”, a przez to współpraca z nimi staje się coraz bardziej wymagająca.

Wśród studentów studiów drugiego stopnia można wyodrębnić trzy grupy: absolwenci wydziałów innych niż Wydział Filozofii; osoby, które są bardzo zaangażowane w pracę badawczą i prawdopodobnie będą kontynuować studia w Szkołach Doktorskich; studenci, którzy są średnio zaangażowani w pracę na studiach. Trudno prowadzić zajęcia dla przedstawicieli tych trzech grup. Tutoring mógłby pomóc w zmniejszaniu tych różnic.

Profesor Piotr Schollenberger zgodził się, że pomysł tutoringu jest dobry, ale trzeba przemyśleć jego wykonanie i zasady formalizacji. Tutorzy na MISH-u wykonują z jednej strony pracę biurokratyczną (ustalanie i akceptowanie planu rocznego studenta), a z drugiej – wspierają studentów w procesie studiowania. Na MISH-u obowiązuje też wymóg pisania przez tutorów recenzji prac rocznych. Można by wdrożyć ten mechanizm na Wydziale Filozofii.

Profesor Piotr Schollenberger przypomniał, że kilka lat temu próbowano wdrożyć (w ówczesnym Instytucie Filozofii) program tutoringu doktorantów: doktoranci mieli sprawować opiekę tutorską nad studentami. Program nie sprawdził się. Być może właśnie dlatego, że tutoring doktorantów nie był sformalizowany.

Profesor Piotr Schollenberger zwrócił też uwagę na trudności związane z rejestracją studentów na zajęcia „specjalizacyjne” prowadzone na innych wydziałach. Czasami takie ręczne dorejestrowanie studenta na zajęcia jest niewykonalne.

Profesor Bogdan Dziobkowski odpowiedział, że student Wydziału Filozofii może być dorejestrowany na przedmioty z innych jednostek. Jest to możliwe zarówno w świetle Regulaminu Studiów, jak i pod względem technicznym. W indywidualnych przypadkach może o to wystąpić prodziekan ds. studenckich.

Profesor Bogdan Dziobkowski zgodził się, że jeśli studia drugiego stopnia mają dalej funkcjonować, to muszą rozwijać się w kierunku indywidualizacji i specjalizacji.

Opisał też jeszcze jedną rolę, jaką mógłby odgrywać tutor. Studenci mogą wnioskować o dofinansowanie udziału w konferencjach naukowych, krajowych i zagranicznych. Często jednak nie wiedzą, w jakim wydarzeniu warto wziąć udział. Tutor mógłby wspierać studentów także w działaniach badawczych, a nie tylko kwestiach o charakterze dydaktycznym.

7. Sprawy różne i wolne wnioski

Doktor Katarzyna Kuś zapytała o dostępność współdzielonych dysków (folderów) w przestrzeni Google. Ma problem z tym narzędziem, wydaje się, że już nie działa.

Profesor Bogdan Dziobkowski doradził kontakt z informatykiem, panem Piotrem Golińskim.

Doktor Filip Kawczyński zapytał, czy można przeprowadzić egzamin w formie zdalnej, zamiast stacjonarnej (chodzi np. o studentów z programu Erasmus).

Profesor Bogdan Dziobkowski odpowiedział, że jest to możliwe, ale za zgodą prodziekana ds. studenckich. Student powinien wystąpić o zmianę formy egzaminu.

Profesor Bogdan Dziobkowski przypomniał, że trwa obecnie proces oceniania zajęć przez studentów (zajęcia całoroczne i z semestru letniego 2022/2023). Zgodnie z zaleceniami URK ankiety powinny być przeprowadzane w trybie audytoryjnym, na ostatnich lub przedostatnich zajęciach; prowadzący powinien poświęcić na to 10-15 minut.

Profesor Bogdan Dziobkowski zapytał o inne sprawy i wnioski.

W związku z tym, że nie zgłoszono żadnych innych uwag i wniosków, profesor Bogdan Dziobkowski podziękował za sprawny przebieg obrad i zamknął posiedzenie.

Załączniki:

1 – Lista obecności na posiedzeniu Rady Dydaktycznej dla kierunków studiów bioetyka, filozofia, International Studies in Philosophy w dniu 13 czerwca 2023 r.

2 – Lista tematów prac dyplomowych zatwierdzonych na posiedzeniu Rady Dydaktycznej w dniu 13 czerwca 2023 r.

Protokołowała
Alicja Chybińska

Przewodniczący Rady Dydaktycznej
Bogdan Dziobkowski